

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA

põhikooli 4.klassile

1. Õpiesmärgid.

4. klassis muusikaõpetuse õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- arendab vokaalseid võimeid (tähelepanu hääle kõlavusel, ilmekusel ja indiv. omadustel);
- arendab loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgust;
- arendab improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- musitseerib aktiivselt (iseseisev musitseerimine, mitmehäälnelaul);
- omandab muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- oskab muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada;
- arendab muusikalist maailmapilti (erinevate maade muusika).

2. Õppesisu – 70 tundi.

2.1. Sissejuhatus - 1 tund.

2.2 Laulmine ja hääle arendamine – 25 tundi.

- Hääle kõlavuse ja väljenduslikkuse arendamine fraseerimisel, kõlaühtluse ja pehme tooni saavutamise, vältides forsseerimist.
- Laulude ilmekas ettekanne. Hääle individuaalsete omaduste (tämb, diapason) kujundamine.
- Harmooniataju arendamine: kaanonid ja lihtsad kahehäälsed laulud.

2.3. Muusikaline kirjaoskus - 14 tundi .

- Meetrum.

4-osalise taktimõõdu tundmaõppimine kuulmise ja noodi järgi.

Kaheksandik-taktimõõdu tundmaõppimine seoses laulude õppimisega. Vahelduva taktimõõdu tundmaõppimine;

- **Rütm.**

Rütmivormide tundmaõppimine neljandik-taktimõõdus ja nende kasutamine laulurütmis, rütmiharjutustes, laulu rütmisaadetes ja rütmiimprovisatsioonides

- **Meloodia ja helilaad.**

Helilaadilise mõtlemise arendamine. Duur-, moll-helirida ja helilaad, võtmemärgid, toonika, kolmkõlad. Harmooniline ja meloodiline moll-helirida. Paralleelsed helistikud. Absoluutsete helikõrguste cis, dis, eis, fis, gis, ais, his, ces, des, es, fes, ges, as, ja b asukohti noodijoonestikul ning klaviatuuril c, d, e, f, g, a, h tundmaõppimine noodijoonestikul ja klaviatuuril ning nende seostamine relatiivsete astmetega, kõrgendatud ja madaldatud astmed Ni, Si, Du. Helistikud C-a, G-e, F-d; alteratsioonimärgid ja märk bekaar;

2.4. Muusika kuulamine - 10 tundi.

- Võrdlusoskuse, muusikalise analüüsivõime arendamine.
- Seoste loomine ja leidmine kirjanduse, kunsti ja tänapäevaga.
- 2- ja 3-osaline muusikaline vorm õpitud lauludes ja kuulatud muusikas. Kooriliigid: mudilas-, laste-, poiste, nais-, mees-, segakoor; kodukoha ja eesti tuntumad koorid ja dirigendid.
- Sümfooniaorkestri pillirühmade tutvustamine ja paiknemine orkestris.
- Eesti ja kodukoha rahvalaulud, -laulikud, -tantsud, -pillid, -ansamblid ja -orkestrid.
- Euroopa rahvaste: soome, vene, rootsi, norra, läti ja leedu rahvamuusika ja -pillide tutvustamine.

2. 5. Pillimäng - 10 tundi.

- Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides 6- keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

2. 6. Muusikaline liikumine - 10 tundi.

- Muusika sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamine ja väljendamine liikumise kaudu.
- Laulu- ja ringmängud.
- Väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.
- Omalooming – improvisatsioon.

3. Õpitulemused.

4. klassi lõpetaja:

- a) laulab võimetekohaselt ja hääle individuaalseid omadusi arvestavalt; laulab võimetekohaselt ja hääle individuaalseid omadusi arvestavalt;
- b) on omandanud ühislauluvara: “Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” (Fr. Pacius), “Kallis kodu” (eesti rhl), “Oh sa, õnnistav” (koraal, sitsiilia rhl), “Jõulukell” (J.Livingston), “Jõuluõhtu” (S.Tort), “Suvelaul” (A.Oit), kaanon “Nooditähestik” (W. A. Mozart) ja 2 kaanonit ning 3 eesti rahvalaulu õpetaja valikul;
- c) tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4 kuulmise ja noodi järgi;
- d) tunneb neljandik-taktimõõdus kuulmise ja noodi järgi õpitud rütmivorme ning oskab neid kasutada rütmiülesannete lahendamisel ja rütmiimprovisatsioonide loomisel;
- e) laulab astmenimedega lihtsaid laule ja 1- ning 2-häälseid harjutusi;
- f) lahendab rütmiseeritud astmenoodi kirjalikke ülesandeid;
- g) teab mõisteid duur- ja moll-helilaad ning eristab neid kuulmise järgi;
- h) teab viiulivõtme tähendust ja oskab seda noodijoonestikule märkida;
- i) teab tähtnimetuste c d e f g a h asukohta noodijoonestikul ning klaviatuuril;
- j) teab helistikke C-a, ja nende helistike kolmkõlasid;
- k) teab dieesi ja bemolli tähendust;
- l) kasutab muusika analüüsimisel õpitud muusikamõisteid ja – teadmisi;
- m) tunneb 2- ja 3- osalist lihtvormi
- n) teab erinevaid hääleliike: sopran, alt, tenor, bass;
- o) teab kodukoha ja eesti tuntud lauljaid;
- p) teab klahv-, poogenkeel-, näppekeel-, puupuhk- vaskpuhk-, häälestatavate- ja rütmilöökpillide nimetusi;
- q) eristab vokaal-ja instrumentaalmuusikat ning muusikat keel-, puhk- ja löökpillide esituses.

4. Hindamine

- Jooksev
- Kokkuvõttev (veerand, aasta)

Jooksva hindamise puhul õpilasel peab olema mitte vähem kui .3 jooksvat hinnet, mille alusel moodustab veerandi lõplik hinne.

Jooksev hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente

- Laumist
- Pillimängu
- Muusikalist liikumist
- Omaloomingut
- Muusika kuulamist ja muusikalugu
- Hinded suulise vastuse eest
- Hinded kirjaliku küsitluse alusel

Igal veerandil viiakse läbi tunnikontrollid, iseseisvad tööd, kontrolltööd.

Aastahinne tuleneb nelja veerandi koonddhindest.

Hindamiskriteeriumid

TASE	TEEMAD
	LAULMINE
5	Laulmine- praktilised oskused Muusikaliselt võimekas õpilane ilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel. Muusikaliselt vähem võimekas õpilane.
4	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel. Muusikaliselt vähem võimekas õpilane.
3	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.
2	Veel harjutamist vajav. Väga kehv. Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit. Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.
TASE	PILLIMÄNG
5	Pillimäng -praktilised oskused Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi muusitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel, veatult.

4	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel, esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
3	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).
2	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel mitterahuldaval tasemel, esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.
MUUSIKALINE LIIKUMINE	
5	Muusikaline liikumine -praktilised oskused: 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid. Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.
4	1) Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
3	Õpilane tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, tantsib ringmänge;
2	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
TASE	OMALOOMING
5	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt.
4	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt, esineb väiksemaid eksimusi.
3	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral, esineb puudusi ja vigu.
2	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid ebapiisavalt, esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.
TASE	MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU
5	Õpilane kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni; 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;

4	<p>Õpilane:</p> <p>1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;</p> <p>2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;</p> <p>3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;</p> <p>4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi.</p>
3	<p>Õpilane:</p> <p>1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;</p> <p>2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;</p> <p>Õpilane teeb kõik õpetaja abil.</p>
2	<p>Õpilane halb kuulab ja eristab muusikapalades.</p> <p>Halb kasutus, lausetus on ebaloogiline.</p>
TASE	MUUSIKA KIRJAOSKUS
5	<p>Õpilane:</p> <p>1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;</p> <p>2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);</p> <p>4) mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid.</p>
4	<p>Õpilane:</p> <p>1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;</p> <p>2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);</p> <p>4) mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid.</p>
3	<p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.</p> <p>Puudulikud tööd on võimalik ümber kirjutada.</p>
2	<p>Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest</p> <p>Muusikaline kirjaoskus tundmine puudulik.</p> <p>Ülesandest ei saanud aru või see täidetakse mitterahuldavalt.</p> <p>On väga palju parandusi, parandused on tehtud ebakorrektselt.</p>
TEMA	ÕPPEKÄIGUD

5	<p>Õpilane:</p> <p>1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>
4	<p>Õpilane:</p> <p>arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul</p>
3	<p>Õpilane:</p> <p>1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara, aga õpilane teeb kõik õpetaja abil.</p>
2	<p>Õpilase analüüstitöö kvaliteedi üle on mitterahuldav.</p> <p>Õpilane ei analüüsi enda töö kvaliteeti.</p> <p>Töö vormistamine ja kirjutamine on ebakorrektned.</p>

5. Õppe kirjandus:

- M.Muldma «Muusikaõpik».
- L. Urbel, M. Pullerits «Muusikaõpik».
- A. Sepp Muusikaõpetus 4 klassile.

6. Õppevahendid:

- Internet.
- Grafoprojektor
- Ekraan
- Projektor
- Õppekeskond «Miksike» ja «Lastekas».